

Pályázati cél: Konferenciák, rendezvények, szakmai tapasztalatszerzés, műhelybeszélgetések rendezésére.

A múlt dokumentumaiért a jövőnek – Állományvédelem és restaurálás

Altéma kódszáma: 204108/281

Konferencia és „Mentés eredetiben” kiállítás a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárban

(2017. október 9.)

Kulturális örökségünk megőrzése érdekében a levéltári restaurátorok az eredeti iratok megmentésén, kiállíthatóvá, kutathatóvá tételén dolgoznak. A levéltári restaurálás, mint szakmai tevékenység viszonylag új keletű a Magyar Országos Levéltárban, az intézmény történetéhez képest. Az indítást az érdemi munka megkezdéséhez olyan tragikus események adták, mint a jelentős rombolással járó II. világháború és az 1956-os forradalom idején keletkezett, még a háborús károknál is jóval nagyobb pusztítást végző levéltári tűz. Az iratanyagot az említett tragikus eseményeket megelőzően is megviselték az évszázadok. Mégsem gondolt komolyan senki arra – a szóban forgó időszak előtt –, hogy önálló szervezeti egységet hozzon létre a levéltári iratanyag védelmére, restaurálására.

A károk érdemi felmérése és az iratmentés előkészítése nemzetközi minták alapján 1957-ben kezdődött. A műhely vezetését Borsa Iván Hasznosné Szöllős Ilonára bízta. Ezzel indult a mai értelemben vett szakszerű, szervezett restaurálás a Magyar Országos Levéltárban. Az eltelt 60 év alatt a gyakorlati tapasztalatok átadása, a szakmai oktatás létrejötte és a nemzetközi kitekintésben szélesebb körű szemléletmód által sok változás történt a restaurálásban.

2017. október 9-én egy napos konferencia került megrendezésre az MNL Országos Levéltárban. „**A múlt dokumentumaiért a jövőnek – Állományvédelem és restaurálás**” munkacímű konferencia megrendezésének célja volt, hogy az állományvédelem különböző területeiről szóló előadásokkal megismertessék az állományvédelmi tevékenységek sokszínűségét, benne a restaurálás szerepét.

Dr. Szabó Csaba a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója köszöntője után ígérete tett arra, hogy ezután minden évben lehetőséget biztosít a MNL Országos Levéltár az állományvédelmi szakmai nap megtartására. A bevezető után elhangzott előadások az állományvédelem, reprográfia és restaurálás levéltári és könyvtári területet érintő kérdéseivel és tapasztalataival foglalkoztak.

Dr. Orosz Katalin a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Restaurátor és Restaurátor Képző Központjának munkatársa a korszerű egyetemi képzés felépítését és a szakma tudományos kapcsolatait, közgyűjteményi intézmények szakembereivel (muzeológus, könyvtáros, levéltáros) való kommunikációjának fontosságát ismertette.

Czikkely Tibor a Magyar Nemzeti Levéltár osztályvezetője a reprográfiai technikák alkalmazásának múlt és jelenbeli módjait mutatta be, elválasztva az egyedi alkalmazást a tömegestől. Előadásában hangsúlyozta a munkafolyamatok tervezésének és a minőségnek a fontosságát.

P. Holl Adrien, Budapest Fővárosi Levéltár főosztályvezetője a tároló eszközök és követelmények nemzetközi szabványok által is meghatározott változásáról beszélt „Azbeszt tartalmú dobozoktól az időálló palliumokig” című előadásában.

A Képzőművészeti Egyetemen oktató Peller Tamás tárgyrestaurátor a papírrestaurálás gyakorlatáról és a jelen szemléletváltozása miatt a restaurátor jövőben betöltött szerepéről beszélt.

A megyei levéltárak közül hat helyen van felszerelt restaurátor műhely, melyekben egy – két szakképzett restaurátor dolgozik. Munkájuk összetettségét Kirics Márta ismertette a MNL Baranya Megyei Levéltárból.

Előadásokat hallhattunk a kezdetekre való emlékezéssel még a Magyar Nemzeti Múzeumban dolgozó sokszor lelkes amatőr „restaurátor” elődökről az 1880-tól 1960-ig tartó időszakból Horváth Páltól (Országos Széchényi Könyvtár restaurátora), majd levéltári restaurálásról Szlabey Dorottyától (MNL OL osztályvezető helyettes), aki a rövid múltbeli kitekintés után a jelen technikai megoldásairól és a külföldi szakmai kapcsolatok fontosságáról beszélt. A külföldi, elsősorban európai műhelyekben alkalmazott restaurálási módszerek csak kis

mértékben térnek el a hazánkban alkalmazottaktól. Az eltérés oka elsősorban a felhasználható anyagok és eszközök beszerzésének nehézségeiben rejlik.

A könyvrestaurátor sokszor kötetkutató is segítő munkájába avatott be előadásában Érdi Marianne az OSZK osztályvezetője, majd konkrét esettanulmányokat hallhatott a közönség Fa Lili Eszter (MNL Veszprém Megyei Levéltár) restaurátortól és Nemes L. Ágnes (MNL OL) főrestaurátortól, aki a kiállításban bemutatott 17. századi prédikációs könyv helyreállítását ismertette.

Az előadások három blokkra tagolódtak, a köztes szünetekben lehetőség volt a „Mentés eredetiben” című kiállítás megtekintésére és szakmai beszélgetésekre. A rendezvényen 83 regisztrált érdeklődő jelent meg.

A levéltárban dolgozó kollégák, kutatók és betérő nem szakmabeli látogatók tájékoztatása céljából készült a restaurálás levéltári múltját és jelenét bemutató, „**Mentés eredetiben**” című kiállítás a Bécsi kapu téri épület 2. emeleti folyosóján. A tárlókban elhelyezett iratok különböző károsodások és irattípusok kezelésének lehetőségére mutattak példákat, kiemelve egy-egy szakmailag kihívást jelentő, esztétikai élményt is nyújtó dokumentumot. Többek között megtekinthető volt a csíkszentmihályi Sándor család égett, és már restaurált iratai közül néhány lap, Kossuth Lajos szilánksérült fotója, Ganz Ábrahám savasságtól töredezett Országház terve vagy legutóbbi munkaként, a több restaurátor által közösen helyreállított 17. századi protestáns prédikációs könyv, amely a Mikes program keretében érkezett haza és került a Levéltárba.

A restaurálás időigényes, többnyire kézi módszerekkel végzett munka. Ezért a kiállításon tablók segítettek eligazodni a munka tervezése, módszerei és eszközhasználatának rejtjelmeiben, képekkel is illusztrálva egy-egy lépést. A restaurátorok mellett könyvkötők is dolgoznak, akiknek szakképzettsége, feladata eltér a restaurátori munkától, de a maguk eszközeivel sokat tesznek a régi iktató-, és mutatókönyvek használhatóvá tételéért és a sérült kötésű könyvtári kötetekért, emellett új folyóiratköteteket és egyedi tárolóeszközöket készítenek. Munkájukat a kiállításban makettek ismertették és egy külön tábló.

Képi beszámoló az *Állományvédelem és restaurálás, a múlt dokumentumaiért a jövőnek* című rendezvényről

204108/01390

BENCÉSEK MAGYARORSZÁGON A PÁRTÁLLAMI DIKTATÚRA IDEJÉN III.

PROFESSOR DR. GYÖRGI
KÖRÖSI

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA A BENCÉS REND MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETÉRŐL (1945-1990)

10.00 - 10.30	<p>Köszöntő: SZABÓ CSABA, főigazgató, MNL HORTOBÁGYI T. CIRILL OSB főpár., Pannonhalmi Főapátság CSEH GERGŐ BENDECUZ, főigazgató, ÁBTL</p>
10.30 - 10.50	<p>PETES RÓBERT, egyháztörténész: Megújulási törekvések Pannonhalmán a II. Vebáni Zsinat fényében. Az 1969-71-es rendi nagyháptalan.</p>
10.50 - 11.10	<p>DÉNESI TAMÁS, igazgató, Pannonhalmi Főapátsági Levéltár A laltus szerzetesi intézmény Pannonhalmán (1946-1987)</p>
11.10 - 11.30	<p>WIRTHNÉ DIERA BERNADETT, történész Nemzeti Emlékezet Bizottsága, MTA BTK Az oblatus-intézmény vezetői a diktatúra éveiben</p>
11.30 - 11.50	<p>SZABÓ CSABA, főigazgató, Magyar Nemzeti Levéltár Életrajzok Szent Márton hegyén a létező szocializmus időszakából</p>
11.50 - 12.10	<p>RING ORSÓLYA, tudományos munkatárs, MTA TK, RECENS kutatócsoport Rehabilitáció és társadalmi mobilitás: egyházmegyei támogatott diákok a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban az 1950-as években</p>
12.30 - 12.30	<p>BOROS ZOLTÁN, levéltáros, Pannonhalmi Főapátsági Levéltár Bencésék a szombathelyi egyházmegyében</p>
Víz, ebédszünet	
13.20 - 13.40	<p>SCHILDE RENÉ, tanár, Pannonhalmi Bencés Gimnázium A perjei naplók (1945-1979) történelmi forrásértéke</p>
13.40 - 14.00	<p>SOÓS VIKTOR ATTILA, történész, Nemzeti Emlékezet Bizottsága Új ember, egy új lap élén. Péntes Balduin OSB életútja és főszerkesztői tevékenysége</p>
14.00 - 14.20	<p>SOMORJAI ADÁM OSB, történész, Pannonhalmi Főapátság A hold másolt arca. Főigár Vilmos OSB nyusgaton 1957-1974</p>
14.20 - 14.40	<p>CÓTHNÉ GYÖNI ESZTER, adjunktus, ELTE „Rieger” fedőnevű ügynök jelenti Az ügyök jelenti</p>
14.40 - 15.00	<p>BANDI ISTVÁN, tudományos kutató, ÁBTL Ányók és a boldog hádárizmusból. A bencés renddel szemben a hatvanas években alkalmazott fiatalbör ügyök történelmi vizsgálata</p>
Víz, zárás	

2018.04.13.

MNL ORSZÁGOS LEVÉLTÁRA, KIÁLLÍTÓ- ÉS KONFERENCIATEREM
 1014 Budapest, Bécsi kapu tér 2-4.

A Magyar Nemzeti Levéltár és a Magyar Kormánytisztviselői és Állami Tisztviselői Kar részleteit meghívja a

FEJEZETEK A MAGYAR KÖZIGAZGATÁS TÖRTÉNETÉBŐL 1945 – 1958

című közgazgatás-történeti konferenciájára

Időpont:

2017. november 8-9.

Helyszín:

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR ORSZÁGOS LEVÉLTÁRA
1014 Budapest, Bécsi kapu tér 2-4. (Különb. és konferenciaterem)

2017. NOVEMBER 8., SZERDA

09:00 – 09:15 | KÖSZÖNTŐK

MIKÓ ZSUZSANNA
az MNL, Államtisztviselői Helyettes

DARGAY ESZTER
a Magyar Kormánytisztviselői és Állami Tisztviselői Kar elnöke jogkörben eladó úrnőnk

A SZÖVETKÖZÉS ÉS A SZÖNETI TÍPUS ÁLLAMRENDEZÉSEK FŐBB ALLELMENZI MAGYARORSZÁGON 1945-1956 KÖZÖTT

Levelező elnök: **MIKÓ ZSUZSANNA**, Államtisztviselői Helyettes (MNL)

09:15 – 09:45

BORHI LÁSZLÓ
asszociált professzor (Indiana University)
tudományok kandidátusa (MTA OTK Történettudományi Intézet)

KELET-KÖZÉP-EURÓPA ÉS A NAGYHATALMAK 1945-1956

09:45 – 10:15

RAINER M. JÁNOS
egyetemi tanár (Eszterházy Károly Egyetem)
okmányvezető (SZOK, 1956-os tisztség)

MAGYARORSZÁG SZÖVETKÖZÉSE

10:15 – 10:30 | VITA

10:30 – 10:40 | KÁVÉSZÜNET

A HELYI KÖZIGAZGATÁS ÁTALKULÁSA (1945-1956)

Levelező elnök: **Ó KÖVÁCS TAMÁS**, főosztályvezető helyettes (MNL, OL)

10:40 – 11:00

CZETZ BALÁZS
igazgató (MNL, FVHL)

A KÖZIGAZGATÁS ÁTALKULÁSA FEJÉR MEGYÉBEN A RÁKOSI-KORSZAKBAN

11:00 – 11:30

KÁLI CSABA
igazgatóhelyettes (MNL, ZVHL)

ZALA MEGYE KÖZIGAZGATÁSI ÁTALKULÁSA 1945-1950 KÖZÖTT

11:30 – 11:40

BOROSS ISTVÁN
főosztályvezető (MNL, VHL)

KÖZIGAZGATÁSI HATÁROK VÁLTOZÁSAI VESZPRÉM MEGYÉBEN AZ 1950-ES ÉVEKBEN

11:40 – 12:00

SÍPOS ANDRÁS
főosztályvezető (BPL)

AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A TANÁCSRENDSZER KÖZÖTT. A BUDAPESTI VÁROSKÖZGAZGATÁS PROBLÉMÁI 1949-BEN

12:00 – 12:20

RIGÓ RÓBERT
köznevelési felügyelő (Egyetem)

A KECSKEMÉTI KÖZIGAZGATÁS ÁTFORMÁLÁSA ÉS A HATALMI VISZONYOK ALAKULÁSA 1945-46-BAN

12:20 – 12:40

TÓTH JUDIT
főosztályvezető (MNL, OL)

A BEGYŰJÉSEI OPERATÍV BIZOTTSÁGOK MŰKÖDÉSE

12:40 – 13:00 | VITA

13:00 – 14:00 | EBÉD- ÉS KÁVÉSZÜNET

SZAKIGAZGATÁS 1945 UTÁN

Levelező elnök: **Ó KÖVÁCS TAMÁS**, főosztályvezető helyettes (MNL, OL)

14:00 – 14:20

GYARMATI GYÖRGY
ny. igazgató (ÁBTU)

ÖNKORMÁNYZATI VAGY HATALMI (PÁRT)IGAZGATÁS. BIBÓ ISTVÁN ÉS A KÖZIGAZGATÁS VILÁGHÁBORÚ UTÁNI REFORMÁLTATÓSÁGA

14:20 – 14:40

ÖLMOSSI ZOLTÁN
ny. főosztályvezető

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA ÉS AZ „ÁLLAMI SZÉKTŐR” KAPCSOLATA

14:40 – 15:00

RITTER GYÖRGY
helyettes (MNL, OL)

A VESZPRÉMI NEMETEK JOGFOSZTÁSA EGY TELEPÜLÉSFELÜGYELO SZEMSZÖGEBŐL

15:00 – 15:20

KISS ANDRÁS
főosztályvezető (MNL, OL)

IPARGAZGATÁS 1945 UTÁN

15:20 – 15:40

KERESZTES CSABA
főosztályvezető helyettes (MNL, SZOK)

LEFOKODVA. A MŰVELŐDÉSIRÁNYÍTÁS ÁLLAMSZERVEZETI VÁLTOZÁSAI 1949-1957

15:40 – 16:00 | VITA

2017. NOVEMBER 9., CSÜTÖRTÖK

AZ 1956-OS FORRADALOM, AZ EZT KÖVETŐ MEGTÖRLENDÉSEK ÉS A KÖZIGAZGATÁS

Levelező elnök: **Ó KÖVÁCS TAMÁS**, igazgató helyettes (MNL)

10:00 – 10:20

GALAMBOS SÁNDOR
főosztályvezető (MNL, SZSZM)

A FORRADALOM KÖZIGAZGATÁSÁNAK NEMHÁNY JELLEMZŐJE SZABOLCS-SZATMÁR MEGYÉBEN

10:30 – 10:40

SÁFÁR GYULA
igazgatóhelyettes (MNL, ZVHL)

A FORRADALOM HELYI SZERVEINEK TEVÉKENYSÉGE ÉS IRÁNYÍTÓ SZEREPE TÖTKÖMÖLŐSÉN 1956-BAN

10:40 – 11:00

GULYÁS MARTIN
tudományok kandidátusa (BÉH)

GAZDASÁGPOLITIKAI VITÁK AZ ÉPÍTÉS IRÁNYÍTÁSÁRÓL 1953-1957 KÖZÖTT

11:00 – 11:20 | VITA

11:20 – 11:30 | KÁVÉSZÜNET

MEGHÍRÜLT SZEMÉLYEK ÉLETRAJZAI

Levelező elnök: **MIKÓ ZSUZSANNA**, Államtisztviselői Helyettes (MNL)

11:30 – 11:50

KOVÁCS TAMÁS
főosztályvezető helyettes (MNL, OL)

SZÖRÍTÁSBAN - MESTER MIKLÓS PÁLYAFUTÁSA AZ 40-ES ÉS 50-ES ÉVEK MAGYARORSZÁGON

11:50 – 12:10

RÉVÉSZ BÉLA
egyetemi docens, jogász, szociológus
(SZTE ÁJK Politikai Intézet)

VLADÁR GÁBOR, AZ IGAZSÁGÜGY-MINISZTER

12:10 – 12:30

HONVÁRI JÁNOS
egyetemi docens (Tolcsványi János Egyetem)

AKINEK A TUDÁSÁRA A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁNI KORMÁNYOK CSAK VÁLTSÁGOS IDŐSZAKOKBAN TARTOTTAK IGÉNYT. VARGA ISTVÁN

12:30 – 12:50 | VITA, ZÁRSZÓ

12:50 | EBÉD

RÖVIDÍTÉSEK

- ÁBTU: Államtisztviselői Szolgálatok Tervezési Levéltára
- BPL: Budapesti Fővárosi Levéltár
- MNL: Magyar Nemzeti Levéltár
- MNL BML: Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára
- MNL C: Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád Megyei Levéltára
- MNL FHL: Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára
- MNL SZK: Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Kisvárosi Központ
- MNL SZSZM: Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára
- MNL VHL: Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltára
- MNL ZVHL: Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára
- NEM: Nemzeti Önkormányzatok Bizottsága
- SZTV ÁJK: Szabolcs-Tudományegyetem Állami és Igazgatási Kar

A konferenciánál, Magyar Nemzeti Levéltár, Budapest

MAGYAR KORMÁNYTISZTVELEŐI ÉS ÁLLAMI TISZTVELEŐI KAR

KÖZIGAZGATÁS-TÖRTÉNETI KONFERENCIA
2017 | 11 | 8-9

FEJEZETEK
A MAGYAR
KÖZIGAZGATÁS
TÖRTÉNETÉBŐL
1945 – 1958

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR ORSZÁGOS LEVÉLTÁRA
1014 Budapest, Bécsi kapu tér 2-4. | KÜLÖNB. és konferenciaterem